

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tas-7 ta' Ottubru, 2009

Citazzjoni Numru. 136/2004

**Citadel Insurance plc
-vs-
Fortress Insurance Agency Limited**

Il-Qorti

Preliminari

Rat ic-citazzjoni tas-socjeta' attrici li permezz taghha ppremettiet:

Premess illi s-socjeta' attrici hi kumpanija ta' assikurazzjoni u toffri l-prodotti taghha fuq is-suq anke permezz ta' agenti u ntermedjarji ohra;

U billi l-kumpanija konvenuta kienet tagixxi bhala agent assikurattiv ghan-nom u in rapprezentanza tal-kumpanija attrici u dan skond ftehim milhuq bejn il-partijiet u datat id-29 ta' Jannar 1999;

Kopja Informali ta' Sentenza

U billi r-relazzjoni bejn il-partijiet bhala principal u agent kienet giet terminata b'seħh mill-1 ta' Settembru 2000;

U billi l-kumpanija konvenuta kienet awtorizzata tigbor insurance premia u flus oħra dovuti lill-kumpanija attrici; l-istess konvenuta kienet awtorizzata tagħmel hlasijiet, dan kollu fil-parametri tal-fteħim premess; il-fteħim inoltre kien jistabilixxi procedura għall-hlas tal-bilanc dovut lill-kumpanija attrici;

U billi fil-fatt il-kumpanija konvenuta kellha u għad għandha tghaddi lill-kumpanija attrici l-bilanc rizultanti;

U billi minkejja li r-relazzjoni bejn il-partijiet kienet giet terminata, il-kumpanija konvenuta għadha zzomm fil-pussess tagħha s-somma ta' LM55,474 rapprezentanti bilanc ta' l-operat tal-agenzija għan-nom tal-kumpanija attrici liema somma hi dovuta lill-kumpanija attrici, dan kif jirrizulta minn *statement* riassuntiv ippreparat mill-istess attrici;

U billi nterpellata għall-hlas kemm il-darba l-kumpanija konvenuta baqgħet inadempjenti;

U billi għalhekk kellha ssir din il-kawza;

Tgħid għalhekk il-kumpanija konvenuta għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

1. Tikkundanna lil kumpanija konvenuta thallas is-somma ta' LM55,474 jew ammont verjuri li jista' jigi likwidat minnha u dan prevja d-dikjarazzjoni li l-istess ammont huwa dovut lil kumpanija attrici mill-kumpanija konvenuta;

2. Bl-imghaxijiet mill-1 ta' Settembru 2000 sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittri nterpellatorji u gudizzjarji u tal-atti kawtelatorji kollha mahruġa in kawtela tal-kreditu hawn mitlub.

Il-kumpanija konvenuta u r-rapprezentanti legali u gudizzjarji taghha huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ta' Fortress Insurance Agency Limited a fol. 52 tal-process li permezz taghha ppremettiet:

1. Illi s-socjeta' konvenuta ma hix debitrice tas-socjeta' attrici la fl-ammont pretiz fic-citazzjoni u lanqas f'ebda ammont iehor;
2. Illi, bil-kuntrarju, hemm somom ingenti dovuti mis-socjeta' attrici lil dik esponenti u dan bi ksur tal-ftehim tad-29 ta' Jannar 1999, anness u mmarkat Dokument A mac-citazzjoni, u dan kif jidher mill-kontro-talba li qieghdha ssir kontestwalment ma' dawn l-eccezzjonijiet.
3. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat il-kontro-talba ta' Fortress Insurance Agency Limited a fol. 56-57 tal-process li permezz taghha esponew:

Peress illi s-socjeta' Fortress Insurance Agency Ltd (f'dan l-att u fl-atti l-ohra kollha ma' din il-kontro-talba maghrufa bhala 'Fortress') tixtieq tipprevalixxi ruhha mid-dritt li tipprezenta kontro-talba kontra s-socjeta' Citadel Insurance Agency (f'dan l-att u fl-atti l-ohra kollha ma' din il-kontro-talba maghrufa bhala 'Citadel');

Peress li hemm premessi d-dikjarazzjonijiet necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni;

Peress illi bi skrittura tad-29 ta' Jannar 1999 (f'dan l-att u fl-atti l-ohra kollha ma' din il-kontro-talba maghrufa bhala l-'Iskrittura') Fortress kienet giet nominata agent ta' Citadel (Vide Dok 'A' anness mac-citazzjoni);

Peress illi kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, Citadel ghandha taghti lil Fortress is-somma ta' Lm50,945.38 (hamsin elf disa' mija u hamsa u erbghin lira Maltin u tmienja u tletin centezmi), rapprezentanti l-bilanc

Kopja Informali ta' Sentenza

ta' l-operat ta' l-agenzija surriferita, liema somma hi dovuta lil Fortress kif jirrizulta mill-prospett ippreparat mil Fortress u hawn anness u mmarkat Dokument 'FIA 1';

Peress illi ghalkemm interpellata ghall-hlas ta' l-istess diversi drabi, Citadel baqghet inadempjenti;

Tghid ghalhekk, is-socjeta' attrici ghaliex dina l-Onorabli Qorti m' ghandhiex:

1. Tiddikjara lil Citadel debitrici fl-ammont ta' Lm50,945.38 (hamsin elf disa' mija u hamsa u erbghin lira Maltin u tmienja u tletin centezmi;

2. Tikkundanna lil Citadel thallas lil Fortress is-somma ta' Lm50,945.38 (hamsin elf disa' mija u hamsa u erbghin lira Maltin u tmienja u tletin centezmi;

Bl-interessi sa mid-data li minnha s-sorti kien dovut, u cioe' mit-30 ta' Settembru 2000, u bl-ispejjez inkluzi u bl-ingunzjoni ta' Citadel jew rapprezentanti taghha, ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' attrici rikonvenzjonata a fol. 63 tal-process li permezz taghha eccepjet:

1. Illi t-talba rikonvenzjonali hi kompletament infondata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi michuda bl-ispejjez kontra l-kumpanija rikonvenzjonanti;

2. Illi kull ammont li kien dovut lil Fortress Insurance Agency Limited gia gie komputat fil-kont bejn il-partijiet u r-rizultat ahhari kien ta' kreditu favur Citadel Insurance plc kif mitlub mill-istess Citadel Insurance plc fic-citazzjoni taghha;

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

FATTI

Illi s-socjeta` attrici pprocediet b'din il-kawza stante li qieghdha tallega li s-socjeta` konvenuta, li kienet agent taghha, ghad baqghalha bilanc xi thallasha fis-somma ta' LM55,474,¹ liema somma skond l-ahhar *statement of account* ipprezentata bhala Dok IF1 giet ridotta ghas-somma ta' Lm45,880.98². Da parti taghha s-socjeta` konvenuta, filwaqt li tichad li hija debitrice ta' kwalunkwe somma mitluba mis-socjeta` attrici, ipprezentat kontro-talba fejn qieghdha titlob bilanc dovut lilha mis-socjeta` attrici fl-ammont ta' Lm50,945.38.

Illi dawn il-pretensjonijiet huma derivanti min-negozju li z-zewg socjetajiet kellhom flimkien skond *agency agreement* datat 29 ta' Jannar 1999 esebit u mmarkat bhala Dokument A.³

Illi fil-kors tal-kawza giet ipprezentata dokumentazzjoni voluminuza biex iz-zewg partijiet isostnu l-posizzjoni taghhom. Illi biex din il-Qorti tasal ghall-konkluzzjoni taghha dwar jekk it-talbiet tal-partijiet humiex legittimi jew le huwa essenzjali li tezamina kull *item* inkluz fl-*statement of account* ipprezentat mis-socjeta` attrici u dana riferibbilment ghal Dok IF 1 li huwa l-ahhar *statement of account* aggornat sottomess minnha fl-14 ta' Dicembru 2005.

Dwar it-talba tas-socjeta' attrici biex jinhatar espert komputista biex jahdem il-bilanc finali u biex jiggwidaha fuq id-diversi aspetti kontabbli, dina l-Qorti tinnota li talba simili qed issir biss issa fin-nota' ta' sottomissjonijiet tas-socjeta attrici. Il-Qorti hi tal-fehma li f'dan il-kaz il-kompitu taghha hu li tara jekk is-socjeta' attrici ppruvatx li l-ammont li qed titlob humiex gustifikati jew le u mhux kwistjoni ta' konteggi.

---

¹ Ara fol. 46.

² Ara fol. 539 et seq.

³ A fol 6 tal-process.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi s-socjeta` konvenuta tissottometti illi tezisti konfuzjoni shiha fil-mod kif is-socjeta` attrici ipprezentat l-*statement of account* imsemmi tant illi mit-talba orginali ta' Lm55,474 sal-prezentata ta' Dok IF1 gew imnaqqas l-ammont ta' kwazi Lm10,000.

Illi l-Qorti sejra f'dan l-istadju tezamina l-*items* li taghhom qieghed jintalab il-hlas u cioe:-

Nota numru 1 - *Charges for CAA paid by CI (Citadel Insurance) on behalf of FIA (Fortress Insurance Agency)*

Illi dan l-*item* jammonta ghal Lm403. Is-socjeta` konvenuta tissottometti illi dan l-ammont mhux dovut minnha stante li s-shubija fis-CAA kienet xi haga awtomatika ghal kull min jiehu polza mac-Citadel. Di piu` l-istess socjeta` issostni illi qatt ma kien hemm xi tip ta' ftehim illi hi kellha tbatl l-ispejjez tal-istess shubija.

Illi da parti taghha s-socjeta' attrici esebit ittra immarkata bhala Dok AT 1 a fol. 105 liema ittra kienet intbaghatet lis-socjeta` konvenuta fejn hemm indikat l-ammont ta' somom dovuti ghas-CAA membership. Ma jirrizultax mill-korrispondenza skambjata bejn iz-zewg nahat illi s-socjeta` konvenuta qatt oggezzjonat ghas-sejha ta' dan il-hlas. Ghaldaqstant hija l-fehma ta' din il-Qorti illi tali somma hija dovuta.

Charges for stationery and printing

Illi ghalkemm dan il-*heading* ma jirrizultax f'Dok IF1 l-ammont indikat ta' Lm1,131.53 jikkorrispondi mal-*item* tal-*stationery* u l-*printing* fl-*statements* l-ohra.

Illi fir-rigward ta' dan l-*item* is-socjeta` konvenuta tikkontendi illi l-ebda ammont ma hu dovut f'dan ir-rigward peress li ma kien hemm l-ebda ftehim kif qieghdha tikkontendi s-socjeta` attrici illi l-ispejjez tal-istationery u l-printing kellhom jinqasmu nofs bin-nofs u dawn kienu *running costs* tal-kumpanija attrici.

Is-socjeta` attrici ghamlet referenza f'dan ir-rigward ghal klawnsola 13.1 tal-ftehim ta' agenzija li tghid:- "*The Agent shall bear all other expenses of conducting the Business as Agent.*" Illi ghalkemm fil-fehma ta' din il-Qorti dan l-artikolu ma jirreferix ghal *stationery* u *printing*, jibqa' l-fatt illi ma giex kontestat da parti tas-socjeta` konvenuta illi huma fil-fatt ircevw l-invoices esebiti a fol. 113 sa 118 u li dawn gew b'xi mod kontestati *a tempo vergine*.

Illi ghaldaqstant din il-Qorti hi tal-fehma illi l-ammont mitlub mis-socjeta` attrici huwa gustifikat.

Nota numru 2 – Overcharge of claims in April 2000 statement

Illi l-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa ta' Lm2773. Illi in sostenn ta' dan l-*item* is-socjeta` attrici esebit *monthly settlement account* u l-*Claims Paid Borderaux* ghax-xahar ta' April 2000.⁴

Illi s-socjeta` konvenuta tikkontesta dan l-ammont abbazi li dawn huma dokumenti interni tas-socjeta` attrici. Madankollu l-Qorti tirrileva illi l-*Claims Paid Borderaux* huwa dokument li ssottomettiet is-socjeta` konvenuta innifisha lis-socjeta` attrici u ghalhekk jekk kellha xi dubju li dan ma kienx jirrifletti l-verita` setghet esebiet dak li skond hi kien korrett.

Ghaldaqstant il-Qorti thoss li anke dan l-ammont huwa gustifikat.

Over charge of claims in June 2000 statement

Illi l-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa ta' Lm344. Il-Qorti taghmel referenza ghar-ragunament taghha taht Nota 2 li ghandu japplika ukoll ghall- dan *item*.

Nota numru 3 – Commission due to FIB on group life policies Issued in 1998 & 1999

---

⁴ A fol. 120 sa 122

Fuq dan l-*item* jidher li m'hemm l-ebda kontestazzjoni li l-ammont ta' Lm1031 huwa dovut lis-socjeta` konvenuta.

**Nota numru 4 – Incorrect deduction of *commission* on gold card
Premiums – Feb 2000 statement**

Illi l-ammont mitlub fir-rigward ta' din l-*item* huwa ta' Lm1162. Illi dan l-ammont huwa wiehed bilancjali ghal discounts li kienet toffri s-socjeta` konvenuta lill-klijenti taghha bejn Jannar u Dicembru 1999. Is-socjeta` konvenuta filwaqt li taccetta li dan id-discount kellu jithallas minnha ma taqbilx illi kien ghad baqa' xi bilanc x'jithallas lis-socjeta` attrici. Inoltre is-socjeta` konvenuta ma taqbilx mal-komputazzjoni ta 5% kif mahduma mis-socjeta` attrici ghaliex kif spjegat fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha 5% ma kienx ikun dejjem tal-*premium* imhallas stante li gieli kien ikun hemm loadings u discounts ohra u allura l-5% kien jigi mnaqqas wara li jitnaqqsu l-istess loadings u discounts.

Illi mill-korrispondenza esebita jidher illi s-socjeta` konvenuta ghamlet is-segwenti pagamenti ghal dawn id-discounts moghtija minnha u cioe:-

1/1/99 sa 31/7/99 – sar pagament ta' Lm2571. 50⁵
1/9/99 sa 20/9/99 – sar pagament ta' Lm323.39⁶
1/10/99 sa 31/10/99 – sar pagament ta' Lm425.82⁷

Apparti dawn il-pagamenti f'dawn il-perjodi ma jirrizulta l-ebda pagament iehor lis-socjeta` attrici. Illi jidher illi ghalhekk hemm nieqes pagament ta' Awissu 1999, Novembru 1999 u Dicembru 1999. Illi l-prova li dawn thallsu kienet tinkombi fuq is-socjeta` konvenuta liema prova pero hija mankanti.

Ghaldaqstant din il-Qorti hija tal-fehma illi t-talba attrici ghal dan l-*item* hija gustifikata.

---

⁵ ara ittra a fol. 150

⁶ ara ittra a fol. 155

⁷ ara ittra a fol. 157

Incorrect deductions of *commission* on PI Policy Issued in January 2000 for Lm2,395 were a *commission* of 30% was taken as opposed to 7.5%

Illi l-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa fl-ammont ta' Lm539. Illi s-socjeta` attrici tippretendi illi l-*commission* dovuta lis-socjeta` konvenuta kienet ta' 7.5% u dan kif kien sar fis-sena ta' qabel. Illi pero Joseph Pace, *Managing Director* tas-socjeta` konvenuta, jispjega illi s-sena ta' qabel kienet tnaqqset biss 7.5% ghax is-socjeta` konvenuta kienet ghadha biss *broker* u mhux agenzija. Illi ghalhekk din il-Qorti thoss illi fuq din il-polza partikolari is-socjeta` konvenuta kellha dritt ghal *commission* ta' 30% u ghalhekk it-talba tas-socjeta` attrici mhix gustifikata.

Nota numru 5 – Premium receipts from FIA clients which according to FIA were paid directly to CI.

Illi l-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa ta' Lm387.59 Is-socjeta` attrici tallega illi dan l-ammont jirraprezenta premia imhallsa lis-socjeta` konvenuta li pero m'ghaddewx ghand is-socjeta` attrici. Da parti taghha is-socjeta` konvenuta ssostni li semplicement ghaliex dawn il-pagament jirrizultaw nieqsa ma jfissirx li huma dovuti mill-Fortress ghaliex hi thallset u zammet il-hlas.

Illi din il-Qorti hija tal-fehma illi l-prova mressqa mis-socjeta` attrici hija wahda inkonklussiva u ghalhekk is-socjeta` konvenuta ma tistax tigi tenuta responsabbli ghall-istess hlas. L-assikurati msemija fil-lista a fol. 163 setghu facilment ma hallsux il-premia la lic-Citadel u lanqas lill-Fortress. L-ahjar prova kienet tkun kieku tali assikurati ittellghu bhala xhieda biex jiddikjaraw lil min kienu hallsu, jekk hallsu.

Illi ghalhekk it-talba ghal dan l-*item* ma gietx pruvata.

**Nota numru 6 - Transactions not yet recorded by both parties
Reversal of *Royalties* DC Letter 31.03.99 (6 Mths Notice) For Period Oct 1999-Aug2000**

Illi l-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa ta' Lm 9631. Illi rrizulta illi ghal certu zmien u cioe sal-1 ta' April 1999 iz-zewg socjetajiet kellhom ftehim esklussiv rigward l-iskemi tal-hekk imsejjah "Waldorf Club" u l-"Cuore Sportivo Club". Certi membri li jiehdu polza ta-Citadel kienu intitolati li jissiehu f'dawn il-clubs u stante li l-idea kienet originat mis-socjeta` konvenuta, is-socjeta` attrici kienet intrabtet li taghti ammont ta' flus rapprezentanti royalties lis-socjeta` konvenuta.

Illi s-socjeta` attrici ssostni li nonostante li dan il-ftehim gie terminat b'effett mill-1 ta' April 1999, is-socjeta` konvenuta baqghat xorta wahda tnaqqas dawn ir-*royalties* mill-ammont dovut lis-socjeta` attrici u ghalhekk qieghdha titlob rifuzjoni ta' l-istess ammont. Illi s-socjeta` konvenuta ssostni illi l-ebda rifuzjoni m'hi dovuta stante li s-socjeta` attrici baqghat issieheb lill-klijenti taghha fl-imsemmija *clubs* nonostante li t-terminazzjoni tal-ftehim u li ghalhekk ir-*royalties* imhallsa kienu dovuti.

Illi fis-seduta tal-24 ta' April 2006 ix-xhud Angela Tabone spjegat illi is-socjeta` attrici baqghat tuza l-isem "Waldorf" peress li s-sistema tal-computer ma setghetx thassarha pero l-istess kelma kienet tithassar manwalment minn fuq id-dokumenti li jinhargu. Fis-seduta sussegwenti tas-16 ta' Ottubru 2006 l-istess xhud xehdet illi s-socjeta` attrici baqghat tghaddi listi ta' klijenti lis-socjeta` konvenuta biex jigu msiehba fil-Waldorf Club pero li dan sar bi zball.

Illi din il-Qorti hija tal-fehma illi ghalkemm huwa veru li s-socjeta` attrici tterminat il-ftehim li kellha mas-socjeta` konvenuta fir-rigward tal-Waldorf Club b'effett mill-1 ta' April 1999, l-istess socjeta` xorta wahda baqghat taghmel uzu mill-isem tal-istess *club* u tibbenefika minn dina l-iskema tant li kienet tibghat il-listi lis-socjeta` konvenuta biex issehibhom fl-istess. Ghalhekk it-talba li l-ammont ta' *royalties* imhallsa mill-1 ta' Ottubru 1999 sa' April 2000 jigi rifuz mhix gustifikata.

Nota numru 7 - Debit note to reverse to promotion commission not applicable:

September 2000, October 2000

Illi l-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa ta' Lm84.77 rapprezentanti rifuzjoni ta' *promotional fee* ta' 5% fuq in-*Net Premiums*. Da parti taghha s-socjeta` konvenuta tikkontesta illi dan l-ammont ghandu jigi rifuz stante li l-istess *promotional fee* tiskatta hekk kif appena jithallas il-*premium* mill-klijent u mhux fil-mument ta' meta effettivament tkun saret il-promozzjoni u ghaldaqstant relatata mal-mument tal-hlas tal-*premium* mill-klijent li sar qabel it-terminazzjoni ta' l-agenzija.

Illi l-Qorti taqbel mar-ragunament tas-socjeta` konvenuta ghalhekk it-talba tas-socjeta` attrici fir-rigward ta' dan l-*item* ma tistax tigi milqugha.

Nota numru 8 – Debit note to reverse of claim handling *commission*

Calculated on the December 2000 as reported by FIA claims outstanding bordereau

**(a) Claims Outstanding at 31 August 2000
Premiums Lm47,276 @ 5%**

**(b) New Claims lodged after September 2000
Premiums Lm44,076 @ 5% 5039.00**

Illi t-total mitlub taht din l-*item* huwa ta' Lm5039 rapprezentanti rifuzjoni ta' *commission* fuq handling ta' claims. Is-socjeta` attrici ssostni li ladarba l-ftehim ta' l-agenzija gie terminat b'effett mill-1 ta' Settembru 2000 is-socjeta` konvenuta ma setghetx tibqa' tikkomputa l-imsemmija *commission* favur taghha wara tali perjodu billi ma baghetx tihhandilja claims.

Da parti taghha s-socjeta` konvenuta tissottometti illi l-imsemmija 5% *commission* kienet tiskatta mal-hlas tal-*premiums* u mhux direttament relatata mal-*handling of claims*. L-istess socjeta` konvenuta tikkwota artikoli 12 tal-*Binding Agreement* illi jirreferu illi l-*commission* dovuti ghall-*claim handling* ghandha tkun "5% of all *Net Premiums* as detailed in the monthly Statement of Account."

Kopja Informali ta' Sentenza

In vista ta' dana l-Qorti hija tal-fehma illi t-talba tas-socjeta` attrici f'dawn ir-rigward mhix gustifikata.

**Nota numru 9 – Amount due to FIA on the following Borderaux:
October 2000
November & December 2000**

Illi l-ammont totali dikjarat li hu dovut lis-socjeta` konvenuta f'dan ir-rigward huwa ta' Lm29,090 dwar liema ma jidhirx li hemm kontestazzjoni.

Nota numru 10 – Excess not declared for 2000 – Other

L-ammont mitlub taht dan l-*item* huwa ta' Lm 7215 rapprezentanti *excesses* li skond is-socjeta` attrici ma gewx dikjarati ghall-perjodu bejn Jannar u Dicembru 1999 u dan kif jirrizulta minn Dok AT10 a fol. 216 *et seq* tal-process. Dawn l-ammonti huma totalment michuda mis-socjeta` konvenuta.

Illi din il-Qorti ezaminat Dok AT10 minn fejn jirrizulta illi l-ammont mitlub huwa maqsum f'zewg perjodi u cioe dak mill-1 ta' Jannar 1999 sa 31 ta' Dicembru 1999 u mill-1 ta' Jannar 2000 sal-31 ta' Dicembru 2000.⁸ L-ammonti huma ta' Lm 600 u ta' LM 6,615.00.

Illi din il-Qorti thoss illi s-socjeta` konvenuta ma gabet l-ebda prova konklussiva li dan l-ammont mhuwiex dovut u ghalhekk fl-opinjoni ta' l-istess Qorti l-ammont mitlub ta' Lm7215 huwa gustifikat.

Nota numru 11 – Errors noted to date from checks made on data submitted:

- **net premiums**
- **excesses**

---

⁸ Ghalkemm l-istatement ipprezentat a fol 217 igib id-dati "for the period 1 January 1999 to 31 December 1999" dan jidher li hu kjarament zball fid-dati peress li s-sena kellha tkun 2000 u dan in vista li d-data tal-incidenti hemm imnizzla huma kolla fis-sena 2000

- **excesses not declared from sample check of closed files**
- **various recoveries not declared to CI**
- **marine open cover policies – under charges**

Illi n-*net premiums* mitluba huma fl-ammont ta' Lm4375 liema ammont skond is-socjeta` attrici jirrizulta wara li sar ezercizzju ta' *checking* mill-istess socjeta`⁹. Din is-somma hija r-rizultat tad-differenza bejn dak li gie dikjarat fil-*bordereaux* rispettivi u dak li gie rikalkolat mis-socjeta` attrici. Illi fil-fehma ta' din il-Qorti is-socjeta` konvenuta, apparti cahda kategorika li dan l-ammont hu dovut, ma offriet l-ebda prova konkreta li dawn il-figuri fil-fatt mhumiex dovuti lis-socjeta` attrici, u ghalhekk fic-cirkostanzi il-Qorti hija tal-opinjoni li huma dovuti.

Illi fir-rigward tal-*item* “*excesses*” fl-ammont ta' Lm28,250 is-socjeta` attrici tibbaza l-allegazzjoni taghha ghal darb'ohra fuq id-differenzi li sabet meta ghamlet ezercizzjou ta' rikalkolazzjoni. Illi fic-cirkostanzi din il-Qorti hija tal-fehma illi dak appena sottomess minnha fil-paragrafu precedenti ghandu japplika anke ghal dan l-*item* partikolari.

Illi fir-rigward tal-*item* “*excess not declared from sample check of closed files*” fl-ammont ta' Lm200 din il-Qorti tosserva illi fid-dokument esebit bhala Dok AT 11(A) a fol. 222 l-ammont ta' Lm150 jikkorrispondi ma incident li gara fis-sena 2000 u ghaldaqstant tali ammont ma seta' qatt ikun inkluz fil-perjodu bejn l-1 ta' Jannar 1999 u l-31 ta' Dicembru 1999 u cioe ghal-liema data riferibbilment jirreferi l-istess dokument. Ghalhekk il-Qorti thoss illi l-ammont ta' Lm50 biss huwa dovut mill-ammont reklammat taht dan l-*item*.

Illi fir-rigward tal-*item* “*various recoveries not declared to CI (vide Fax January 02)*” is-socjeta` attrici qieghdha tirreklama l-ammont ta' Lm1558.84 u li skond hi is-socjeta` konvenuta ma ddikjarat fl-ebda *Borderaux*. Illi da parti taghha s-socjeta` konvenuta ma indikat bl-ebda mod

---

⁹ A fol. 229

li dawn *ir-recoveries* gew effettivament dikjarat f'xi *borderaux* u ghalhekk din il-Qorti hija tal-fehma illi s-socjeta` attrici ghamlet il-prova rikjesta fir-rigward ta' dan l-*item*.

Illi fir-rigward tal-*item* “*marine open cover policies – under charges*” is-socjeta` attrici qieghdha tirreklama l-ammont ta' Lm22,027 stante li qieghdha tallega li s-socjeta` konvenuta kienet iddikjarat ammonti li ma kinux ibbazati fuq ir-rati korrenti ta' poloz ta' assikurazzjoni relattivi. Da parti taghha s-socjeta` konvenuta tikkontendi illi din il-polza partikolari kienet giet rinnovata da parti tal-Kumpanija U.C.I.M. Co. Ltd skond l-istess termini u kundizzjonijiet li l-istess Kumpanija kellha qabel mal-assikurazzjoni precedenti u cioe l-Middlesea Insurance plc. Illi s-socjeta` konvenuta tispjega wkoll illi meta l-istess socjeta` kienet *broker* kienet tohrog l-istess tip ta' polza u s-socjeta` attrici qatt ma lmentat dwar xi tip ta' *under charge*. Illi s-socjeta` konventa tikkontendi wkoll illi meta kienet ha tohrog din it-tip ta' polza favur l-U.C.I.M. Co. Ltd. kien sar ftehim mas-socjeta` attrici dwar kemm kienet se tkun ir-rata ta' *premium* li kellu jithallas. Illi ghalkemm fid-dokument esebit mis-socjeta` attrici bhala Dok D a fol. 712 hemm miktub manwalment il-kelma “*overage*” u spjegazzjoni ta' l-istess, minn imkien ma jirrizulta min kitibha jew kinitx inserita fl-original li ntbaghat lis-socjeta` konvenuta. Inoltre d-dokument annessi ma' l-istess fax ma jidhirx li kienu inkluzi maghha stante li hdejn il-kelma “*PAGES*” fin-naha ta' fuq tal-fax hemm inserit “1 including cover sheet” u ghalhekk l-istess dokumenti ezibiti ma kinux jiffurmaw parti mill-istess fax.

Illi din il-Qorti ssib aktar affidabbli l-verzjoni moghtija mis-socjeta` konvenuta. Illi kieku verament din ma kinitx ir-rata maqbula is-socjeta` attrici kienet tfittex ukoll ghad-differenza fil-*premium* meta s-socjeta` konvenuta kienet ghadha biss *broker* taghha, haga li ma ghamlitx. Illi l-fatt li s-socjeta` attrici accettat il-*premia* mhallsa ghal numru ta' snin minghajr ebda oggezzjoni jammonta ghal accettazzjoni tal-istess u dan anke in vista li l-istess socjeta` kellha fil-pussess taghha r-*records* kollha rilevanti dwar liema vapur kien ghabba l-merkanzija

partikolari. Dan jirrizulta mill-fatt illi hija esebit *statement* dettaljat ta' kull *shipment* li sar bejn Frar 1999 u Ottubru 2000. Illi ghalhekk is-socjeta` attrici ma tistax issa tallega li kien hemm *undercharge* ghax il-vapur kien qadim, stante li kellha l-informazzjoni kollha a disposizzjoni taghha fil-mument opportun kieku kellha xi oggezzjoni ghar-rata li kienet qieghdha tigi ccargjata bihom is-socjeta` U.C.I.M. Co. Ltd.

Illi ghalhekk l-ammont mitlub taht dan l-*item* mhux gustifikat.

Other Recoveries

Gasam Mamo

A Martin

J Agius

Illi fir-rigward tal-ammont allegatament dovut minn Gasam Mamo din il-kwistjoni giet sorvolata fil-mori tal-kawza peress illi rrizulta illi *c-cheque* fl-ammont ta' Lm 3955 ma kienx intbaghat lis-socjeta` konvenuta da parti ta' GasamMamo u ghalhekk din da parti taghha qatt ma setghet ghaddiet l-istess ammont lis-socjeta` attrici.

Illi fir-rigward ta' l-ammonti dovuti relatati ma A. Martin fl-ammont ta' Lm100 is-socjeta' attrici pprezentat fotokopja ta' cheque indirizzat lis-socjeta` konvenuta mill-persuna koncernata<sup>10</sup> li pero skond hi l-istess ammont qatt ma gie ddikjarat lilha. Da parti taghha s-socjeta` konvenuta ma jirrizultax illi tat xi spjegazzjoni ghala dan ma sarx u ghalhekk l-ammont mitlub huwa gustifikat.

Illi fir-rigward tal-ammont ta' Lm380 taht il-*heading* "*J Agius Fax 11 01 02*" din il-Qorti ezaminat l-istess fax¹¹ li minnu pero ma jirrizultax ghal-liema *recovery* partikolari dan l-ammont qieghed jintalab. Ghaldaqstant din il-Qorti hija tal-fehma illi fir-rigward ta' dan l-*item* il-prova da parti tas-socjeta` attrici hija mankanti.

---

¹⁰ Dok AT 11 (A) a fol. 225

¹¹ Dok AT 11 (A) a fol. 223

Jan – 01 sa Aug 01; Oct 01; Apr 02 - Aug 02

Illi taht dawn il-*headings* qeghdin jintalbu diversi ammonti li jirrizultaw gustifikati wara li l-Qorti ezaminat id-dokumentazzjoni kopjuzi li tinsab esebita bhala Dok AT (A) sa AT (N)¹². Da parti taghha s-socjeta` konvenuta ma offriet l-ebda prova sodisfacenti li teghleb il-prova maghmula mis-socjeta` attrici f'dan ir-rigward. Ghalkemm issem mew diversi drabi r-*reconciliation exercises* li saru, ma gie prodott hadd biex jixhed dwarhom.

Others

Excess not recorded

Illi taht dan il-*heading* qeghdin jintalbu zewg ammonti u cioe Lm3820 u Lm2275. Skond is-socjeta` attrici l-ammont ta' Lm3820 jirrifletti *excesses not recorded as per records* filwaqt li l-ammont ta' Lm2275 huwa *excesses not recorded Estimated Amount of Excess Minium taken*. Illi s-socjeta` attrici ipprezentat id-dokumentazzjoni relattiva bhala Dok AT (0)¹³ mil-liema dokumentazzjoni jirrizulta l-ismijiet ta' kull persuna li hallset l-excess u li skond is-socjeta` attrici dan ma giex mghoddi lilha mis-socjeta` konvenuta. Illi s-socjeta` konvenuta kellha kull opportunita', stante li kien hemm imnizzel kemm il-policy number u kif ukoll l-isem ta' kull persuna, biex tirribatti dak allegat mis-socjeta` attrici jekk kienet tal-fehma illi tali ammont gja gie mhallas lis-socjeta` attrici. Pero dan is-socjeta` konvenuta ma ghamlitux u ghalhekk din il-Qorti hija tal-fehma illi l-ammont mitlub f'dan ir-rigward huwa wiehed gustifikat.

Illi skond l-ahhar *statement of account* ipprezentat mis-socjeta` attrici l-ammont dovut lilha mis-socjeta` konvenuta kien ta' Lm 45,881¹⁴ filwaqt li dak dovut mis-socjeta` konvenuta lis-socjeta` attrici skond dina s-sentenza huwa ta' Lm 42,193.36¹⁵. Illi skond l-artikolu 1196 tal-Kodici Civili meta tnejn huma debituri lejn xulxin,

---

¹² Fol 272 sa 356.

¹³ Fol 356.

¹⁴ Fol 539, fol 542.

¹⁵ Dan il-bilanc jinkludi l-ammont ta' Lm 29015 li kien dovut lis-socjeta konvenuta .

Kopja Informali ta' Sentenza

issir bejniethom it-tpacija *ipso iure*. Ghalhekk jifdal bilanc favur is-socjeta attrici fl-ammont ta' Lm 3687.64.

DECIDE

Ghaldaqstant il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi:

1. Tilqa' t-talba attrici limitatament ghas-somma ta' €8589.89 ekwivalenti ghal Lm3687.64 u konsegwentement tichad l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta;
2. Tikkundanna lis-socjeta` konvenuta thallas lis-socjeta attrici is-somma ta' €8589.89 ekwivalenti ghal Lm3687.64;
3. Tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-kontro-talba u l-eccezzjonijiet relattivi in vista tat-tpacija bejn il-krediti kif stabbiliti taz-zewg socjetajiet.

Bl-ispejjez kif mitluba nofs bin-nofs bejn il-partijiet.
Bl-imghaxijiet mid-data tas-sentenza.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----